

duchten valt. Er is wel aan genoemde opperkooplieden, visitateur- en boekhouder-generaal opgedragen te rapporteren hoe deze berekening in de negotieboeken of de rendementen kan geschieden, om zoveel mogelijk aan de wens van Heren XVII te voldoen. Het bericht dat het aan particulieren is toegestaan om op vracht diamanten naar Nederland te zenden tegen 1 % in plaats van 3 % is op 7 juli, de dag na ontvangst, bekendgemaakt. Tegelijk is afgekondigd dat de recognitie voor thee op vracht van 40 % tot 50 % is verhoogd en dat voor thee met een prijs onder 20 stuivers, 10 stuivers in plaats van 8 stuivers het pond voldaan moet worden. Op 14 juli voerden de geïnteresseerden in deze handel aan dat zij, in de veronderstelling dat de voorwaarden niet gewijzigd zouden worden, in april en mei aanzienlijke partijen van de Chinese jonken hadden ingekocht. Hoewel met de Gustaaf Willem, die in september uit Zeeland was vertrokken, nog geen enkel gerucht over een hogere recognitie was vernomen, was die nu tot hun verdriet door aanplakbiljetten bekendgemaakt. [fol. 63] Wegens de lage prijzen in Nederland zouden vele handelaren geruïneerd worden. Zij vroegen of de thee voor deze keer nog voor de vorige recognitie van 40 % zou kunnen worden aangenomen. Dit verzoek is niet ingewilligd, maar de Hoge Regering stuurt het wel door en ondersteunt het. Het is immers juist dat de thee eerder dan deze hogere recognitie werd afgekondigd, is ingekocht en ze kan alleen maar naar Nederland verzonden worden. De verschepping van thee door particulieren benadeelt de Compagnie niet. Ze ontvangt er aanzienlijke vrachtlozen voor en verscheidene ingezetenen van de verarmde kolonie vinden in de verschepping een bestaan. De handel met de Chinese jonken levert de Compagnie tolgelden op. Als de recognitie zo hoog blijft, dan gaat deze handel geheel te gronde. [fol. 64] Velen van de welvarendste burgers zullen een bron van inkomsten missen. De Chinezen, die dit jaar met twaalf jonken thee aanvoerden, zullen zich wel wachten dit te herhalen. Arme lieden die detailhandel in Chinese waren bedrijven, zullen een middel van bestaan missen. Wanneer de tollën verminderen, zal de verpachting van de in- en uitvoerrechten, die dit jaar f 330.336, ofwel f 50.400 meer dan het voorafgaande jaar, opbracht, lager uitvallen. Er wordt op vertrouwd dat deze en nog andere argumenten, waaraan korthedshalve voorbij wordt gegaan, Heren XVII zullen bewegen om de verhoging van de recognitie in te trekken. Het is de handelaren vergund om onder borgstelling 8 stuivers per pond voor thee met een prijs lager dan 20 stuivers te betalen, en 40 % voor de fijnere soorten, onder de voorwaarde dat hun Nederlandse correspondenten de hogere recognitie onverwijld zullen voldoen, [fol. 65] indien Heren XVII het verzoekschrift tot intrekking van de verhoging onverhoopt zouden afwijzen.)

Dog wij keeren weder tot den inhoud van U Wel Ed. Hoogachtb. missive, welker ordre om de kombuysen, 'tsij onder de bak, 'tsij tusschendecks te laten, soals die bij het vertrek van de scheepen uyt Nederland geplaatst zijn, aan den opperequipagemeester ter prompte observantie is aanbevolen. En dus ook de zorg dat op de retourbodems, welker combuyzen tusschendecks zijn, het grote en 't koksluyk, ingevolge U Wel Ed. Hoogachtb. ordre, niet toegekalkaat, maar eenige peperzakken tusschen twee ligte schotjes van één der voornoemde luyken tot onder de combuys geplaatst worden. De scheepsoverheeden zijn ook bij eene expresse ordre, waarmede hunne instructie g'amplieerd is, gelast die zakken nu en dan gedurende de reyse te bezigtigen, ter ontdekkinge of er ook eenige blijken van doorbranding of lekkasie te bespeuren zijn, en bij toelating van weer of wind en bij heete dagen gezegde luyken, somede die van de provisiekamers, open te zetten om daarvoor eene onverhoopte broeijing tijdig te ontdekken en de gevaarlijke gevolgen daarvan tegen te gaan.

Fol. 65r-v.

(De instructies voor de bevordering van de gezondheid aan boord zijn met genoegen gelezen. Onder andere krijgen de scheepschirurgijns een lijst mee van de middelen ter verkwikking en lafenis. Op de bestemming moeten ze die verantwoorden. [fol. 66] Het hoofd van de chirurgijns in Batavia en de dienaren op Ceylon en te Bengalen werd opgedragen bij aankomst van een schip na te gaan of de middelen gebruikt zijn volgens bedoeling. De betreffende rapporten zullen naar Nederland gestuurd worden. De opperequipagemeester